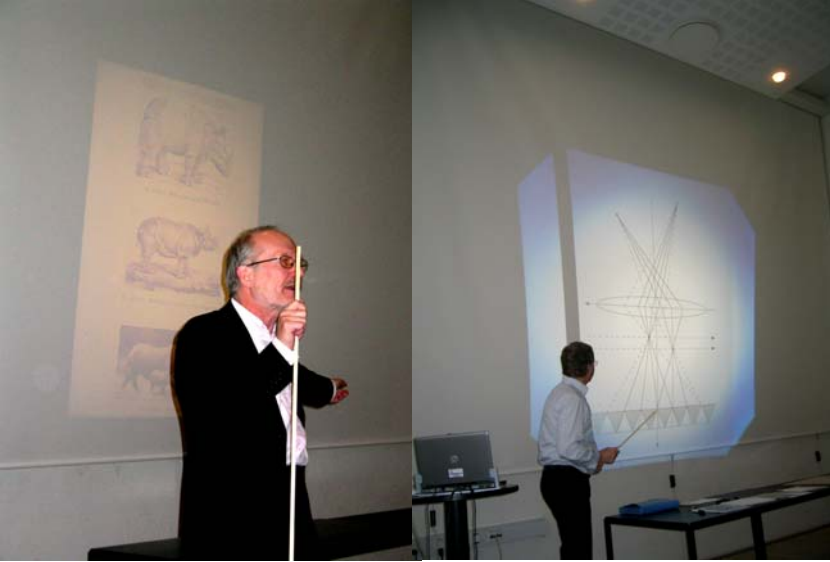

SYMPOSIUM 8-9 MARTS 2007 GENGIVELSESTRATEGIER

AFRAPPORTERING / DELTAGERMATERIALE

v. Vita Riis

Rapport:

GENGIVELSESTRATEGIER i forskning og billedkunstundervisning

Udviklings- og pilotprojekter i de gymnasiale uddannelser samt evaluering af gymnasireformen, Uddannelsesstyrelsen september 2005.

Projektnummer: 112333
Projektets titel: Gengivelsesstrategier i forskning og i billedkunstundervisning
Projektansvarlig: GLB & D
Ansøgt beløb: kr 73.800,00
Pulje: GYM 2005 GYMReform
Regnskab og revision: LMFK-sekretariatet, Slotsgade 2,3, 2200 Kbh. N
Kontaktperson: Vita Riis email: jogvriis@image.dk
Sluttidspunkt: Ultimo Juni 2007

INDEX for materialet i det følgende.

A Projektets formål	side 2-3
B Praktisk tilrettelæggelse, medvirkende og deres hovedopgave.	4
C Konferencens indhold, gennemførte aktiviteter: (se indbydelse og detagerliste bilag1 og2)	5-9
Program, konferenceintroduktion v. M.Tiemensma s.6 manchetter fra oplægsholdere s.7-9	
D Projektets hovedresultater, herunder udviklede materialer (se uv.opgaver bilag 4)	10
E Evaluering af projektet og forslag til projektansvarlig GLB om evt. opfølgning, efteruddannelsesstilbud o. lign (se evalueringsark og mail til deltagerne bilag 3)	10
F Bilag 1-4	11-26

A Projektets formål

'Gengivelsesstrategier' er en ny betegnelse for et kendt begreb, som der efter den nye gymnasireform fokuseres særskilt på i læreplanen for billedkunst. Der hersker naturligt nok en del tvivl og usikkerhed i faget mht. hvordan begrebet kan behandles kvalificeret i billedkunstundervisningen og ikke mindst hvordan det kan indgå som et væsentligt metodisk redskab til undersøgelse, analyse og forståelse af kunstneriske problemstillinger i forb. m. fagets teoretiske og praktiske sider – som angivet i læreplanerne.

Styregruppen for udviklingsprojektet har valgt at undersøge og skaffe ny viden om dette begreb via *en tværfaglig konference*, hvor oplægsholdere fra så mange uddannelsesinstitutioner og niveauer som muligt har holdt oplæg og deltaget i dialoger med deltagerne, der ligeledes var indbudt bredt fra forskellige faglige felter inde for undervisning og forskning. Målgruppen var primært lærere fra de gymnasiale ungdomsuddannelser, men pga. styregruppens brede netværk lod det sig gøre at samle lærere, lektorer, ph.d'ere, professorer, designere, arkitekter, kunstnere osv. fra både ungdoms- og de videregående uddannelserne. (se bilag 1 og 2)
Konferencen, - som vi kaldte et *symposium* - måtte for at opnå omtalte bredde foregå over to dage, hvilket lykkedes indenfor de bevilgede rammer.

Det er vigtigt at skelne mellem en konference/ et symposium, der har *det undersøgende, den mulige viden i fokus* og et kursus, der videregiver, evt. træner allerede kendt viden. Derfor har den udveksling og umiddelbare inspiration, der foregik under konferencen mellem oplægsholderne selv og mellem dem og deltagerne, været prioriteret meget højt.

Videre om konferencen/ symposiet – som beskrevet i materialet udsendt til deltagerne før konferencen:

Symposiets mål er at se på gengivelsesstrategier ud fra forskellige videnskabelige og faglige vinkler og gøre status: hvordan opfattes, arbejdes og filosoferes der over gengivelse generelt og mere specifikt på forskellige områder?

På grundlag af foredragene og erfaringsudveksling mellem billedkunstlærere og eksperterne søges *feltet: gengivelsesstrategier* indkredset og efteruddannelsesbehov på gymnasieområdet

samt mulige udformninger heraf klarlagt. Inspiration til brugbart undervisningsmateriale til gymnasieundervisningen / til EMU'en er også et mål.

Symposiet giver således svar på spørgsmål som:

- Hvad vil begrebet 'gengivelsesstrategier' sige?
- Hvorfor er begrebet vigtigt at fokusere på idag i undervisningen og i forskningen? Kan der etableres tværfaglige og tværinstitutionelle forsknings-og udviklingsgrupper på feltet?
- Og vedr. alene gymnasiesektoren: er der behov for en type kurser, der introducerer flere synsvinkler på gengivelsesstrategier eller netop flere forskellige kurser, der hver fokuserer på én indfaldsvinkel.

At gengive noget, at kommunikere noget og at undersøge elementer, relationer og omstændigheder ved forskellige former for gengivelsesstrategier og -processer har altid været et aspekt af billedkunstoffaget. Fokus rettes nu mere specifikt på dette felt, ikke mindst på grund af dets nærmest universelle implikationer.

Symposiet bruges af GLB&D (projektansvarlige) til fremover at udvikle billedkunstlærerkurser, som sætter fokus på dette aspekt, ikke blot i forhold til fagets egne traditioner, men også set som et aspekt af andre gymnasiefag.

Som det fremgår af *bilagene*, opfatter vi gengivelsesstrategier som en menneskelig mulighed, som bruges af alle overalt og altid på såvel humanistiske som samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige felter

For billedkunstlærere betyder det, at dette fagspecifikke element vil kunne udvikles til at blive et væsentligt element (eller et emne) i det faglige samspil med f.eks. almen studieforbereelse.

Og videre er symposiet også ment som en anledning og inspiration til at de øvrige interessenter kan bruge det til noget, de mere specifikt fagligt er interesseret i. Et interessant udkomme af symposiet kunne således være et fremtidigt tværfagligt og tværinstitutionelt samspil.

I vejledningerne til billedkunst på HF og STX forklares "gengivelsesstrategier" (med henblik på billedkunstundervisning på B- og C-niveau) således:

At gengive betyder, at "afbilde" noget. Dette noget kan være noget, som findes (portræt af dronningen), eller noget der kunne laves (en udkast til en bygning) eller et fantasifoster (rumvæsen). En person kan gengives således, at vi kan se hvert enkel rynke, men det kan også gøres ved hjælp af "punktum, punktum, komma, streg, sådan tegnes Nikolaj"-metoden. Det kan gøres ved hjælp af et enkelt tryk på kameraets knap, eller ved hjælp af møjsommeligt lærarbejde.....

Strategi handler om, hvordan gengivelsen kan laves, og hvorfor på denne måde.

Rent tekniske spørgsmål (hvordan blandes gips) er ikke så interessante. Men hvor punktumer, komma og streg skal placeres, for at man kan genkende Nikolaj, er et "strategisk" spørgsmål, ligesom spørgsmålet, hvorfor vi vælger denne metode i stedet for "Nikolaïdes-metoden" (Kimon Nicolaïdes, "Tegn på den naturlige måde" 1941).....

Andre interessante spørgsmål, som vedrører gengivelsesstrategier er, hvordan det kan være, at en tilskuer kan genkende nogle streger som en afbildning af dronningen. Hvordan virker perceptionsapparatet egentlig i denne sammenhæng? Hvordan kan gengivelsesmuligheder have indflydelse på en arkitekts værk? Har computerteknologi været med til at muliggøre Libeskind's arkitektur? osv.

At gengive og at gøre det på en bestemt måde ud fra nogle klare eller mindre klare overvejelser rører ved et centralt menneskeligt fænomen: Gengivelsesstrategier anvendes ikke kun i kunsten og af kunstnere. Der laves modeller, skemaer, diagrammer osv, over stort set alt, som mennesker oplever, får ideer til "ser" osv., og som mennesker mener at andre skal "se", opleve osv.

B Praktisk tilrettelæggelse, medvirkende og deres hovedopgave.

Styregruppen: KUA, READ, RUC

Projektudviklingen startede med første idémøde i styregruppen 1. sept. 2006 og foregik derefter mest elektronisk, mail mm. med ganske få møder indtil Konferencen 8-9 marts 2007

Det stod hurtigt klart, at der måtte to dages oplæg og dialog til for tværfagligt at komme så vidt omkring mht. fagområder, - felter og niveauer som muligt.

Det lykkedes at få tingene til at hænge økonomisk sammen – at gennemføre en 2- dages konference for én dags pris - via delvis selvfinansiering (gratis leje af auditorium m. udstyr på Kunstakademiets Arkitektskole) og det faktum, at styregruppen alene stod for planlægning og gennemførelse og kontaktpersonen desuden for al korrespondance med oplægsholdere samt deltagerkontakt og -betaling . Afsluttende regnskab og revision overdrages efter konferencens afholdelse til LMFK- sekretariatet..

- 1) Opstart: indsamlingsforløb for at gøre status (hvordan opfattes gengivelsesstrategier i nutidig undervisning i de gymnasiale uddannelser og hvordan foregår undervisningen på feltet?)
- 2) Planlægning og gennemførelsen af konferencen/symposiet: forskningsbaserede foredrag, dialog, erfaringsudveksling, workshops,
EMNE: aspekter af gengivelsesstrategier, som undersøges, eller er blevet undersøgt:
- 3) Efterbehandling, evt. etablering af netværk. – rapportering/ dokumentation / udformning af EMU-klart materiale.
- 4) Overdragelse til projektansvarlig / GLB & D / af materiale og forslag til opfølgende efteruddannelseskurser i gengivelsesstrategier.

Kontaktperson:

Lektor cand.mag.

Vita Riis

Åbrinken 84, 2830 Virum
tlf 4585 5685

KVUC (uv. i billedkunst . design . multimedier)

Vognmagergade 8, 1120 København K

KUA uv. assistent v. sidefagssuppleringen, billedkunst, design

email: jogvriis@image.dk

Fagkonsulent, billedkunst og design

Mart Tiemensma

Kong Georgsvej ,
2000 Frederiksberg
tlf: 38872120

Undervisningsministeriet

Uddannelsesstyrelsen / Indholdskontor

Frederiksholms Kanal 26, 1220 København K

Tlf.: 3392 5000, Direkte Tlf.:2281 3227/3887 2120

Fax:3392 5608 / E-mail: Mart.Tiemensma@uvm.dk

Lektor, Mag.art.

Henrik Oxvig

Ørestads Boulevard 59B, 2.
2300 København S
tlf: 39902962 Mob

READ (Research in Educating Architecture and Design)

Institut for Bygningskultur

Søndre Kontorbygning, Bygn. 72, st. tv.

Telefon: 3268 6323

email: henrik.oxvig@karch.dk:

Professor, mag.art.

Søren Kjærup

Dronningens Tværgade 58, 2. tv
1302 København K
tlf: 4674 3075

Roskilde Universitets Center

Institut for Filosofi

email: sk@ruc.dk

tlf: 4674 3075

C Konferencens indhold / gennemførte aktiviteter (se bilag 1,2 deltager og indbydelse)

Program:

INDHOLD: Den 8. og 9. marts afholdes en konference om gengivelsesstrategier.

Ideen er at emnet behandles ud fra forskellige faglige syn og at der stilles nogle generelle spørgsmål om såvel det at se og om at gengive det set som strategier vedr. gengivelse i det hele taget .

Første dag holdes oplæg om 'gengivelse og arkitektur/ kunsthistorie' (Henrik Oxvig), 'visualiseringer i naturvidenskaben' (Julie Sommerlund), 'filosofi' (Søren Kjærup) og 'arkitektur' (Mette Volf Laursen).

Anden dag ses på gengivelse bl.a. ud fra praktikernes ståsted: 'kunst' (Henrik B Andersen), ud fra en medialogisk vinkel (Jens Arnspang), 'gengivelse, perception og naturvidenskab' (Catrine Hasse) og en billedkunsthistorisk vinkel (Iben Dalgaard og Jørn Bromann Andersen).

Torsdag d. 8 marts

9.00 - 10.00 ankomst, kaffe, morgenmadsbuffet

10.00 - 10.15 indledning – Fagkonsulent i billedkunst og design, **Mart Tiemensma**

10.20 - 11.10 1. oplæg + dialog: Lektor, mag.art., Kunstakademiets Arkitektskole **Henrik Oxvig** - *Gengivelse og arkitektur/ kunsthistorie.*

11.10 - 11.30 pause

11.30 - 12.20 2. oplæg + dialog: **Julie Sommerlund**, Danmarks Designskole *"At synliggøre det usynlige – om visualiseringer i naturvidenskaben"*.

12.20 – 13.00 frokost

13.00 - 13.50 3. oplæg + dialog: Professor mag.art, RUC, **Søren Kjærup** - *filosofi*

14.00 - 14.50 4. oplæg + dialog: **Mette Volf Laursen** - *arkitektur*

14.50 - 15.15 kaffe mm.

15.15 - 16.15 workshops

16.30 - 17.00 opsamling

Fredag d. 9 marts

9.30 - 10.00 kaffe, morgenmadsbuffet

10.00 - 10.15 indledning, opsamling fra dag 1 – **Mart Tiemensma**

10.20 - 11.10 5. oplæg + dialog: **Henrik B. Andersen** – *billedkunstnerisk vinkel*

11.10 - 11.30 pause

11.30 - 12.20 6. oplæg + dialog: Professor, ÅUC, Esbjerg, **Jens Arnspang** – *En medialogisk vinkel.*

12.20 – 13.00 frokost

13.00 - 13.50 7. oplæg + dialog:
Phd, Associate professor, DPU
Catrine Hasse – *Naturvidenskab og moduleringskompetence.*

14.00 - 14.50 8. oplæg + dialog **Iben Dalgaard og Jørn Bromann Andersen**
Eks. fra undervisningvirkeligheden – en billedkunsthistorisk vinkel.

14.50 - 15.15 kaffe mm.

15.15 - 16.15 workshops

16.30 - 17.00 opsamling

Konferenceintroduktion v. Fagkonsulent Mart Tiemensma v. konferencens 1.dag.

Udviklingstiltag

Symposiet om gengivelsesstrategier er en videnskabelig faglig konference. Det er ikke et kursus - en tidsbegrænset undervisning i et bestemt stof - men et *udviklingstiltag*, hvor vi vil konferere om noget, som vi ikke kan have et afklaret svar på på forhånd.

Symposiet opfattes af UVM som et udviklingstiltag.

Ved siden af styregruppen, kan deltagerne i symposiet efterfølgende være med til at arbejde videre med selve udviklingsfasen. Det er dog ikke et krav for at deltage.

Gengivelsesstrategier på gymnasiale uddannelser

Ifølge pensane bestod mindst 25% af et gennemsnitscurriculum før reformen af gengivelsesstrategier. Disse undervisningsforløb kaldtes eksempelvis "abstraktion", "perspektiv", "portræt", "iscenesættelse" osv. og handlede om "at se", "at forholde sig til at se", "at synliggøre", "at oversætte" (som Gombrich skrev i *Art and Illusion*), at gribe nogle aspekter af det, man gengiver, som Goodman påstår osv. Begrebet optrådte dog hverken direkte eller indirekte i datidens bekendtgørelser.

Reformens læreplansgruppe valgte at gøre gengivelse og reflektionerne i forbindelse med gengivelse til en del af billedkunsthagens kernestof. Alternativet var at fjerne det og derved gøre denne del af stoffet til noget "ekstra" eller "supplerende stof", hvilket ville være meget problematisk for et stof, der fylder 25% af den daglige undervisning.

At se, at synliggøre, at gengive

Vi ser, vi gengiver, vi gør synligt i mange faglige sammenhænge. Billedkunst- og designlærere kan have stor fordel af at tage emnet alvorligt som kerneområde, da det kan anvendes i mange andre fag.

Stort set samtlige fag arbejder med og anvender gengivelser af en eller anden art og opfordrer eleverne til at fremstille gengivelser. Omvendt kan eleverne imidlertid blive introduceret til nogle gengivelsesstrategiske elementer af vore kollegaer i andre fag – og det kan vi med fordel inddrage i vores egen faglige undervisning. Jeg håber, at symposiet vil give stof til eftertanke hos os alle, at vi ser udviklingsperspektiver i nogle aspekter, samarbejdsmuligheder i andre aspekter, og at tolvholderne kommer hjem med ideer til efteruddannelse eller andre former for formidling af det, vi møder i disse to dage.

Workshops

Dagene er bygget op således, at emnet behandles ud fra forskellige faglige synsvinkler. Dagene afsluttes med en workshop.

Vi forestiller os at disse workshops tager udgangspunkt i dagens oplæg - på den ene side samles trådene fra oplæggene op og på den anden side skulle der gerne komme et bud eller flere på udviklingsmuligheder eller udviklingsbehov med hensyn til det sagte.

Grupperne er ikke homogent sammensat.

Stikord:

- gengivelsesstrategier og almindelse
- gengivelsesstrategier som led i studieforberedelse i ikke- kunst og- design (relaterede) fag
- gengivelsesstrategier som led i studieforberedelse i kunst og design (relaterede) fag
- interessante emner til videre undersøgelse
- interessante emner til udvikling af (gymnasial / museal osv) undervisningsforløb
- bud på og ideer til hvordan man mere konkret kan arbejde med, undersøge og eksperimentere med gengivelsesstrategier i uv.

Andre elementer kan selvfølgelig også komme med i diskussionen.

Det ville være fint om grupperne kunne aflevere et stykke papir med hovedpunkterne af diskussionerne i grupperne – i kladdeform.

(16.30 - 17.00) Opsamling: .Jeg regner med at der diskuteres ca 60 min. Herefter samles dagens resultater af styregruppen + foredragsholderne.

Deltagermateriale / manchetter evt. referater fra oplægsholdere

1. Henrik Oxvig, Lektor, mag.art., Kunstakademiets Arkitektskole

Gengivelse og arkitektur / kunsthistorie.

Hvordan gengive – fortælle om – arkitektur.

Med udgangspunkt i overvejelser over, hvorvidt en perspektivisk gengivelse af Frank Lloyd Wrights *Fallingwater* (1934-37) er adækvat, drøftes hvilken betydning netop gengivelsen af bygninger (af *Parthenon*-templet på Athens Akropolis fx) har haft for senere arkitektur. På den baggrund antydes, at gengivelsesproblematikken kræver særlig opmærksomhed, hvad gælder arkitektur, for så vidt arkitekten i den kreative proces gengiver en bygning, som endnu kun findes i hans/hendes forestilling og at en moderne arkitekt – og således blandt andre Frank Lloyd Wright – aldrig lader den perspektiviske gengivelse være udslagsgivende for udformningen af den færdige arkitektur. Måske stiller dette problemkompleks spørgsmål, som giver adgang til også at forstå moderne billedkunst? Måske er kubismen, som udvikledes samtidig med Frank Lloyd Wrights tidlige prærievillaer - som heller ikke er perspektiviske i deres anlæg - i dialog med arkitektur, der skal gengives som forløb, bevægelse? Med Gilles Deleuze og Felix Guattari og deres *Tusind Plateauer*, København 2005 – og med arkitekten Stan Allen (*Practice – architecture, technique and representation*, 2000) – kan man overveje, om denne problematik relaterer sig til en videnskab, en *krigsmaskine*, som altid har været udgrænset, og som "gør tilblivelsen selv til model frem for at lade den være en sekundær egenskab" og som i stedet for at være "en teori om faste legemer, der betragter det flydende som et særtilfælde" er at karakterisere ved en forståelse for, at "strømmen er virkeligheden selv"?

---

2. Søren Kjörup, Professor mag.art, RUC. - *En filosofisk vinkel*

Se "Hvorfor smiler Mona Lisa" RUC forlag 2004: **Teori** kap. 5-8 s. 75 – 126

- Brug, sprog, syn
  - Perspektivet
  - Billedsprog og andre tegnsystemer
  - Billedet som sandhedsvidne
  - Ideer og forslag
-

3. Julie Sommerlund, Danmarks Designskole

"At synliggøre det usynlige – om visualiseringer i naturvidenskaben".

Referat af oplæg v. Julie Sommerlund, Danmarks Designskole

I oplægget præsenterede jeg en gammel videnskabelig drøm: drømmen om at repræsentere uden menneskelig mediering – gengivelse af virkeligheden som umedieret aftryk.

Denne drøm er særligt karakteristiske for naturvidenskaberne, men drømmen er på mange måder repræsentativ for repræsentationel praksis i mange forskellige sammenhænge.

Jeg præsenterede det som mit formål med oplægget at beskrive hvordan naturvidenskabelige repræsentationer i praksis bliver skabt, for på den måde at undersøge repræsentationer og mediation.

Jeg valgte som case naturvidenskabelige repræsentationer af usynlige eller ikke-registrerbare fænomener, dvs. fænomener der er for små (bakterier, molekyler, gener), for langt væk (stjernetåger), eller for farlige (solen) til at kunne ses med det blotte øje. Jeg mener at visualiseringer af denne slags fænomener på forbilledlig vis demonstrerer hvordan repræsentationer 1) absolut ikke er umedierede 2) ikke kommer "efter" fænomenet, men derimod er konstitutivt for selve udforskningen af fænomenet.

Dermed bliver repræsentationer altså konstitutive for videnskaben – og ikke noget der står i modsætning til videnskaben.

Som eksempel på visualiseringer af usynlige fænomener præsenterede jeg et eksperiment som er udført af forskergruppen Molecular Microbial Ecology Group på DTU, som arbejder med biofilm – altså samfund af bakterier. Eksperimentet havde som formål både at skelne mellem forskellige bakteriestammer, og undersøge hvordan de interagerer. For at kunne undersøge dette blev vildtyper af

bakterierne gensplejset på en sådan måde, at de fik tilført genetisk materiale fra en selvlysende gøple. De to stammer blev dermed i stand til at lyse med henh. rødt og blå lys. Derudover blev der indført aktivitetsmarkører (også farvede) i forbindelse med den del af det genetiske materiale der koder for metabolisme, således at bakterierne blev i stand til at lyse når deres fordøjelse var aktiveret. Ved undersøgelse af udvikling i biofilmen, blev glaskammeret som indeholdt filmen indsprøjtet med silikone, og enkelte mikrokolonier i biofilmen blev affotograferet i et lasermikroskop Confocal Scanning Laser Microscope (CSLM). Billedmaterialet blev efterfølgende redigeret på computer.

Gruppen har desuden udviklet en anden type af repræsentation som skal fungere som supplement til de farvestrålende CSLM-fotografier. Disse er sort-hvide diagram repræsentationer, hvor det menneskelige øjes søgen efter den perfekte mikrokoloni er erstattet med randomiseret scanning af hele biofilmens overflade. Disse repræsentationer bliver af forskerne omtalt som mere videnskabelige, fordi de ikke er "så subjektive" som de farvestrålende CSLM-fotos.

Jeg anholdt, at de sort-hvide diagram-repræsentationer er mindre subjektive end de farvestrålende fotografiske repræsentationer. Der er mange forskelle på de to typer repræsentationer – fx gengiver den ene type generaliserede, kvantitative resultater, mens den anden gengiver eksemplariske, kvalitative resultater. Men forskellen ligger ikke i deres subjektivitet, som forskerne ellers anfører. Forskerne forklarer, at det subjektive består i at det er et menneskeligt øje der har udvalgt motivet i de fotografiske repræsentationer, mens en maskine har foretaget scanning og gennemsnitlig repræsentation i diagram-repræsentationerne. Men maskinen har ikke skabt sig selv, og computer-programmet har ikke programmeret sig selv. Så selvom det menneskelige mediation og intervention er skubbet et skridt bagud, er det ikke forsvundet. Virkeligheden er ligeså medieret i begge repræsentationer.

Konkluderende, er repræsentationer konstitutivt for den videnskabelige eksperimentelle praksis der bedrives i gruppen. Eksperimentelt arbejde ER repræsentationelt arbejde. Så ikke alene er det problematisk at tale om repræsentationer som rene aftryk af virkeligheden, repræsentationerne er afgørende for arbejde med virkeligheden, og for hvilken videnskab der bliver virkeliggjort i laboratorierne: De bakterier som ikke kan repræsenteres – fx fordi de ikke kan leve i laboratorier – kan ikke underlægges videnskabelig undersøgelse, og bliver derfor ikke en del af den medicin som fx kan være udkommet af det eksperimentelle arbejde.

---

4. Mette Volf Laursen, Cand. Arch. :

Gengivelsesstrategier

Med udgangspunkt i arkitektens/designerens praktiske proces vil oplægget omhandle gengivelse forstået som formgivning og som en del af arkitektens mange metoder. Ved hjælp af udvalgte eksempler på gengivelsesstrategier i processens forskellige faser introduceres der til gengivelse som "nonverbal samtale mellem arkitekten og *det sete, det sansede, det abstrakte, det endnu ukendte...* - samt til gengivelse som kommunikation mellem arkitekt og modtager **om** *det sete, det sansede, det abstrakte, det endnu ukendte...*

---

5. Henrik B. Andersen – professor, Kunstakademiet Kbh. - *billedkunstnerisk vinkel*

Litt. liste fra Henrik B. Andersens oplæg med en billedkunstnerisk vinkel på gengivelsesstrategier

Gilles Deleuze og Felix Guattari: *Tusind Plateauer*, 2005 – se kap. 14, "Det glatte og det stribede".

Buchanan og Lambert (ed): *Deleuze and space*, 2005.

Moderne tænkere: *Gilles Deleuze og Félix Guattari – hvad er filosofi*, Gyldendal, 1996

Janet Kraynak (ed): *Please pay attention please: Bruce Nauman's words*, 2003.

Bruce Nauman – udstillingskatalog, Walker Art Center, Minneapolis
Mogens Rukov: *Festen og andre skandaler*, 2002
Alain Resnais/Robbes-Grillet: *Last year in Marienbad* (film 1960)
Robbes-Grillet: *På vej mod en ny roman*, 1965
Simon Starling: *Cuttings*, 2005
Bruce Nauman: *Theaters of Experience*, Deutsche Guggenheim, 2004.
Kristian Handberg og Frederik Langkjær (ed): *Deleuze, Filosofi, kunst og videnskab*, Århus Universitet, Arbejdspapirer nr. 6, 2006. Findes i pdf-format på www.kunsthistorie.au.dk

---

6. Jens Arnsjang, Professor, ÅUC, Esbjerg, - *medialogisk vinkel*.

---

7. Cathrine Hasse - PhD, Associate Professor Danish University of Education (DPU)
Department of Educational Psychology

Multistabil perception og gengivelsesstrategier

Mit foredrag tager udgangspunkt i at videnskabsmænd, ligesom kunstnere, ikke altid er særligt bevidste om de strategier, de bygger deres gengivelser af verden på. Fysikforskning er traditionelt en meget visuelt orienteret videnskab. Man arbejder eksempelvis med modeller af partikler, der ikke kan ses med det blotte øje. Beskueren formodes, hvis det er en anden partikelfysiker, præcist eller i store træk at kunne genkende den afbildede model. En kollektiv afkodning af visuelle sanseindtryk tages for givet. I min forskning udfordrer jeg denne antagelse ved at lade partikelfysikere tilknyttet det samme højenergi-projekt kommentere billeder, der gengiver forskellige dele af projektet. Samme billeder kommenteres også af lægfolk. Jeg argumenter for at perceptionsforskelle er postfænomenologisk baseret. Fysikere der har daglig fysisk omgang med de afbildede projektelementer ser alle de usynlige sider i billedmaterialet andre fysikere og lægfolk ikke er i stand til at se. Da fysikere ikke er transcendentale subjekter, men kulturelle væsner, bliver perception knyttet til kulturelle læreprocesser i fysiske rum. Perceptionen bliver 'multistabil' i mødet mellem det fysiske materielle, den menneskelige krop og det sociale rum. I det perspektiv kan visuelle gengivelser af virkeligheden hverken reduceres til repræsentationer eller isolerede subjektive erfaringer.

---

8. Iben Dalgaard, gymnasielærer/ kunstner
– *Eks. fra undervisningsvirkeligheden – en billedkunstfaglig vinkel*.

---

9. Jørn Bromann Andersen, gymnasielærer/ kunstner
– *Eks. fra undervisningsvirkeligheden – en billedkunstfaglig vinkel*

Den der ser, bliver selv set

Fra selviagttagelse til selvindsigt og selverkendelse - et oplæg om selvportrættegning.

At se sig selv i et spejl og gengive det man ser, er en af de mest spændende og udfordrende opgaver, når man arbejder med iagttagelsestegning.

At arbejde med de synsindtryk, fornemmelser og følelser, der opstår i løbet af processen, er udfordrende og kan give plads til mange refleksioner om sansninger og oplevelser.

D Projektets hovedresultater, herunder udviklede materialer (se bilag 4)

E Evaluering af projektet: Til GLB og D (projektansvarlig) - forslag til evt. opfølgninger, efteruddannelsestilbud o. lign (se eval.ark og mail til deltagerne Bilag 3)

EVALUERINGSARK: Deltagere i "Gengivelsesstrategier i forskning og billedkunstundervisning" Et udviklings- og pilotprojekt i de gymnasiale uddannelser.

1. Havde du før konferencen en god og præcis opfattelse af hvad 'gengivelsesstrategier' går ud på i den nye læreplan og i undervisningen?
2. Gav konferencen og nu tilsendte materiale dig en mere kvalificeret / fyldig viden om begrebet og dets anvendelse i bk-undervisningen.
3. Hvilke af oplæggene (se bilag/ manchetter mm.) syntes du gav mest / var mest relevante – hvorfor?
4. Har du efterfølgende anvendt noget fra konferencen i din daglige undervisning?
- evt. hvorfor, hvorfor ikke.
5. Hvilke ideer / ønsker har du til kommende kurser i gengivelsesstrategier?

Andet – ros – ris – forslag ----

FORSLAG til EFTERUDDANNELSE – projektansvarlig: GLB og D

Ud fra Rapporten / materialet fra Konferencen d. 8-9 marts 2007 / opfordres bestyrelsen til at overveje måder at følge op på, hvad der her er initieret, både hvad tværfaglige kontakter mellem forskellige niveauer angår og interessen blandt billedkunstlærerne for at udvikle og få mere viden om begrebet gengivelsesstrategier. Kurser på universitetsniveau a' la sidefagssuppleringen kunne også være værd at afprøve.

Kontaktperson og sandsynligvis en del af oplægsholderne vil sikkert kunne være til rådighed for medvirken og evt. deltagelse i f.eks. endagskurser og/ eller indslag i andre længere kurser. Materiale om emnet, som efter konferencen er udviklet blandt deltagerne, kan ligeledes være nyttig i den sammenhæng. Foreningen opfordres til gennem fagbladet "TEGN" at videreføre initiativer vedr. 'gengivelsesstrategier'

F B I L A G:

1. Indbydelse – annoncering af konference i 'Gengivelsesstrategier' s.11
  2. Deltagerliste s 12
  3. Evalueringsark og mail til deltagerne s. 13
  4. Eks. på undervisningsmateriale hvor begrebet 'gengivelsesstrategi' indgår som læringselement eller fokus – udviklet efter konferencen. s. 14 - 27
-